

1. Jezus doet wat niemand doet

Vrijwel altijd als ik bij De Bron naar binnen ga, en de tussendeur opendoe, en die ruimte binnenkom, vrijwel altijd is er dan wel iemand die zegt: 'Wil je koffie? Wil je thee?' Ik vind dat zó mooi: in De Bron zijn heel veel dienstbare mensen.

Als ik dus in De Bron kom, is er altijd wel iemand die mij wil bedienen, maar als Jezus de zaal binnenkomt waar Hij de Paasmaaltijd met Zijn leerlingen zal gaan vieren, is er niemand die Hem wil bedienen. Niemand...

Niemand zegt: 'Here Jezus, zal ik Uw voeten wassen?' Terwijl dat echt wel het minste was wat je in die tijd kon doen als je iemand welkom wilde heten. Alle mensen in het Midden-Oosten liepen toen op sandalen. De meeste wegen waren niet verhard, het waren stoffige zandwegen, en dus werden je voeten vies. Maar iemands voeten wassen, dat deed je als gastheer meestal niet zelf, dat werkje was veel te min, veel te vies, dat liet je over aan een slaaf of aan een jongste bediende. Voeten kunnen stoffig zijn en vies, ze kunnen ook bezweet zijn en stinken, toch? En voeten zien er vaak niet zo aantrekkelijk uit. Wat kun je niet allemaal aan je voeten hebben? Je kunt voetschimmel hebben, kalknagels, likdoorns, eeltplekken. Ik heb altijd veel bewondering voor mensen die pedicure zijn. Dat is nou echt een heel dienstbaar beroep. Nee, er is niemand die klaarstaat om de voeten van de gasten te wassen. Terwijl de gasten in die tijd niet op stoelen zitten, rond een tafel, maar op rustbedden liggen, met hun hoofden naar elkaar toe rond een tafel, en hun voeten naar achteren op dat rustbed. Ja, met die vieze voeten is dat niet fris... bah!

Wat staat er in vers 2, 3 en 4? 'Toen dan de maaltijd plaatsvond... (vers 3) stond Jezus... (vers 4) op van de maaltijd...' Oftewel: de maaltijd was al aan de gang! Jezus heeft eerst

gewacht, geduldig gewacht, terwijl iedereen binnenkwam en ging liggen en alle voorbereidingen werden getroffen. Hij heeft éérs nog gewacht, ook toen de maaltijd al begon. Zou er nou niet iemand opstaan die zou zeggen: 'Meester, mag ik U eerst de voeten wassen?' Misschien zou diegene er dan bij zeggen: 'Ik ga niet de voeten van al die anderen wassen, dat moeten ze zelf maar doen, maar Uw voeten wel! Natuurlijk wel!' Dat zou toch wel het minste geweest zijn...?

Maar nee, niemand is opgestaan. Niemand is met een bak water naar Jezus toegelopen. Helemaal niemand. Iedereen kijkt elkaar aan, of kijkt naar het plafond.

En dan staat Jezus op. Hij maakt Zich klaar om het minste werkje te gaan doen, het werkje van een slaaf. En Johannes vertelt er heel bewust iets bij. Jezus kiest voor die lage positie, terwijl Hij weet van Zijn hoge positie. Kijk maar mee in vers 3. Jezus stond op, terwijl Hij 'wist dat de Vader Hem alle dingen in handen gegeven had' en dat Hij van God uitgegaan was en tot God heen ging.' Jezus was er Zich ten volle van bewust wie Hij was: de Zoon van God! Inderdaad: Hij kwam bij God vandaan, Hij leefde al van eeuwigheid af met de Vader in de hemel. En Hij wist ook dat Hij weer terug zou gaan naar God. Hij wist dat Hij Koning was, Koning van de kosmos.

En juist Hij, de Koning, werd een knecht. Kijk maar eens naar vers 4, daar staat: 'Hij legde Zijn kleren af'. Kleren zijn heel belangrijk voor ons, toch? We zeggen dat vaak: 'Kleren maken de man.' Als je naar een feest gaat, of je gaat naar een sollicitatiegesprek, dan is dat heel belangrijk: wat trek je aan? Jezus 'legt Zijn kleren af', dat wil zeggen: heel Zijn waardigheid, die legt Hij als het ware nu neer. Hij doet er afstand van. Hij staat daar met alleen Zijn onderkleding aan. En dan pakt Hij een linnen doek en doet die om Zijn middel.

En nu moet je even goed opletten. Want linnen, wit linnen, daar is in de Bijbel wat mee aan de hand. De priesters droegen witte linnen kleding. En weet je van wie er ook in de Bijbel staat dat ze

bekleed zijn met wit linnen? Van personen uit de hemel, hemelse gestalten. De profeten Ezechiël (9: 2 en verder) en Daniël vertellen allebei over een Man in linnen kleding. Bijvoorbeeld in Daniël 10: 5. Daniël krijgt daar een visioen, en dan staat er: 'Ik sloeg mijn ogen op en zag, en zie, er was een Man, gekleed in linnen, Zijn heupen omgord met het fijne goud van Ufaz, Zijn lichaam was als turkoois, Zijn gezicht als het uiterlijk van de bliksem,

Zijn ogen als vuurfakkels...' Zo gaat het verder, het is duidelijk iemand uit de hemel!

En nu gaan we weer terug naar Johannes 13. Zie je wat er gebeurt? Jezus legt Zijn kleding af, Hij legt Zijn waardigheid af. Hij neemt de gestalte aan van een dienaar, een slaaf. Maar juist als Hij dat doet door een linnen doek om Zijn middel te binden, zie je iets van de hemel. Dat witte linnen verwijst naar God. Juist als Hij dient, laat Jezus de liefde zien van God Zelf!

Niet voor niets begint Johannes in vers 1 over die liefde van Jezus! 'En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat Zijn uur gekomen was dat Hij uit deze wereld zou overgaan naar de Vader, heeft Hij de Zijnen, die in de wereld waren en die Hij liefgehad had, liefgehad tot het einde.' In die dienende liefde is Jezus gegaan tot het uiterste! Tot het einde!

En dat is de houding die Hij ook van ons vraagt. Kijk maar in vers 12 en verder: 'Ziet u in wat Ik aan u gedaan heb? U noemt Mij Meester en Heer, en u zegt het terecht, want Ik ben het. Als Ik dan, de Heer en de Meester, uw voeten gewassen heb, moet ook u elkaars voeten wassen. Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook u zult doen zoals Ik voor u heb gedaan.'

In De Bron, maar ook in het héle leven, komt het dáárop aan, dat je leert de ander te dienen. De ander niet de oren wassen, maar de voeten wassen. Dat valt lang niet altijd mee. Het begint met heel kleine dingen: elkaar groeten, en inderdaad: elkaar koffie of thee aanbieden. Maar het gaat ook verder: elkaar excuses

aanbieden, dat is al veel moeilijker. Geduld opbrengen, en niet te snel oordelen. Doorvragen: 'Hoe komt dat dan?'

Luisteren! Misschien is niets zo dienstbaar als luisteren, de ander je oor lenen. 'Hier: hier heb je mijn oor even, je mag het lenen van mij.'

Dienende liefde, dat is iets waarin je kunt groeien, en waarin je kunt blijven groeien, je leven lang. En De Bron is daarvoor een

oefenplaats. En ook De Samaritaan is daarvoor een oefenplaats. En elke kerk is een oefenplaats, en het hele leven is een oefenplaats. 'Here Jezus, léér het ons, leer ons die dienende liefde, help ons om Uw voorbeeld te volgen.'

2. Hoe leer je dienende liefde te geven? Door die te ontvangen

Hoe kunnen we die dienende liefde leren? We kunnen leren om die dienende liefde te géven door zelf eerst die dienende liefde van Jezus Zelf te ontvángen. Hij komt ons wassen. Dat schoonwassen is hier niet alleen letterlijk bedoeld, het gaat hier

ook om de figuurlijke betekenis van dat wassen. Jezus wast ons leven ook schoon van zonde, van kwaad en onrecht. Hij maakt ons rein en zuiver, doordat Hij voor ons gestorven is aan het kruis. En Hij zegt hier tegen Petrus: 'Petrus, je hebt het nodig dat Ik je was.' Eén keer word je helemaal gewassen, dat is als je tot geloof komt en je geeft je leven aan Jezus. Dan is het alsof je helemaal in bad gaat. Maar daarna zijn er elke dag weer die zonden, net alsof elke dag je voeten weer vies worden. En daarom moet je ook elke dag weer vergeving vragen, elke dag moet je weer naar Jezus toe.

Jezus laat je Zijn liefde zien door je te wassen, door je voeten te wassen. En dat is ook nodig, je hebt die vergeving van zonden nodig. In die vergeving proef je de liefde van Jezus, en zo komt die liefde in je hart. Als je beseft hoeveel Jezus voor jou heeft gedaan, dan ga je vanzelf meer van anderen houden. Want dan ben je één en al dankbaarheid, en dankbaarheid wil je delen. Petrus zegt: 'Here Jezus, U mag mijn voeten niet wassen! Nooit en te nimmer! Dat kán niet! Dat U, de hóge Meester, dat láge werkje zou doen! No way!'

Maar Jezus zegt: 'Je hebt het nodig, Petrus. Als Ik je niet was, hoor je niet bij Mij. Je kunt dan niets voor Mij betekenen.' Pas als je je láát wassen door Jezus, kun je in Zijn voetspoor van waarde zijn.

Hoe zit dat? Ik zal je een voorbeeld geven. In de 19^e eeuw was er een arts in Wenen, in het ziekenhuis, die het verschrikkelijk vond dat zoveel vrouwen die in het ziekenhuis een kind kregen, in het kraambed overleden. Dat kwam door de kraamvrouwenkoorts. 25 % van de vrouwen die in het ziekenhuis een kind kregen, kwam daardoor niet meer levend thuis. Eén op de vier! Deze arts, dr. Semmelweis, rustte niet voordat hij had ontdekt waar dat aan lag.

Hij testte de ene na de andere theorie. Waren er teveel kraamvrouwen in één ruimte? Lag het aan de slechte ventilatie? Of aan het eten? Of aan het vuile beddengoed? Of aan de wierook van de priester? Na heel lang zoeken vond hij de oplossing: dokters en verpleegkundigen gingen van de éne naar de andere kraamvrouw zonder

hun handen te wassen. Hij was héél streng en zei: 'Iedereen moet voortaan zijn of haar handen wassen voordat je naar de volgende patiënt gaat.' En wat gebeurde er? De sterfte zakte van 25 % naar 1 %! Ongeloflijk! Maar dr. Semmelweis was een beetje een aparte man. Hij was niet geliefd. Zijn collega's waren jaloers en lachten hem uit. Hij raakte daardoor psychisch in de war en is jong gestorven, 47 jaar oud. Pas 25 jaar na zijn dood kreeg hij erkenning en beseften de artsen: 'Ja, hij had gelijk!'

Als je niet je handen wast, als je niet hygiënisch werkt, kun je niet werken als arts, of als verpleegkundige. En zo zegt Jezus: 'Als je je niet laat wassen door Mij, hoe kan Ik je dan gebruiken om anderen te helpen, om anderen te dienen? Laat je éérs wassen door Mij, aanvaard Mijn liefde, en ga dan de wereld in, ga naar de ander en geef die liefde weer door!'

De ander dienen, dat valt lang niet altijd mee. Laten we maar eerlijk zijn. Ook in De Bron is het niet altijd makkelijk. Soms wel! Soms kun je iemand heel praktisch helpen. Iemand die een bed nodig heeft en iemand anders die een bed over heeft. Geweldig als je dat zo kunt regelen! En gelukkig, jullie als diaconaal werkers kunnen in heel wat gevallen een praktische oplossing brengen. Geweldig, dank aan God!

Maar er zijn ook problemen en zorgen die zich niet zomaar laten oplossen. Ziekte bijvoorbeeld, of rouw, of gemis, of zorgen om

familie of vrienden. Daar zijn geen praktische oplossingen voor. Dan gaat het om iets anders. Dan gaat er om dat je luistert, je openstelt, meeleeft, en als het kan, meebidt, dat je troost biedt, gewoon door er te zijn, of misschien door een bijbeltekst. Daarom is het zo mooi dat jullie vandaag worden bevestigd als ouderlingen. Ouderlingen zijn mensen die ook geestelijke ondersteuning bieden. Ook dat mogen jullie doen, naast alle

praktische hulp. Want soms kun je helpen, maar vaak kun je troosten.

Weet je wat ik zo mooi vind in de natuur, juist nu, precies nu, deze dagen? Als je buiten gaat kijken, zijn alle bomen nog helemaal kaal. Soms zit er wel bloesem aan, maar nog geen blaadjes. Het zijn kale takken, er is nog geen groen te zien. Op één uitzondering na, dat is

de treurwilg. Ga het vandaag maar bekijken, de treurwilg is de enige boom die nu al mooi groen is. Elk jaar in deze tijd moet ik denken aan die woorden van Jezus: 'Zalig zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden.' De treurwilg is groen geworden, prachtig symbool van het werk dat we mogen doen in de naam van Jezus: troost brengen waar verdriet is, en pijn.

3. Zo kun je de ander dienen... zelfs je vijand

Kijk naar Jezus. Daar knielt Hij op de grond, bij elk van Zijn leerlingen. Zelfs bij Judas, de verrader. Judas die zijn plan al klaar heeft, zijn moordplan... Jezus wéét het, en toch wast hij de voeten van Judas, en droogt ze af met die linnen doek. Dat is echte liefde, dienende liefde. Zelfs voor die ander, die jou haat... Voel je het? Nu wordt het heel spannend. Kun je Jezus ook hierin nog volgen...? Zoveel liefde voor een vijand?

Er was een alleenstaande moeder, met een paar kinderen. Zo las ik dat ergens. Ze had het niet breed. Omdat ze graag haar kinderen af en toe een eitje wilde geven, had ze twee kippen. Maar die kippen liepen soms in de tuin van de buurman en ze woelden daar de grond om. De buurman werd daar vreselijk kwaad om. De alleenstaande moeder had al een afrastering gemaakt, maar toch liepen de kippen soms nog bij de buurman in de tuin. Op een dag stond hij aan de deur, woedend. Hij zei: 'Als ik nog één keer die kippen in mijn tuin zie, dan pak ik ze en draai ik ze de nek om!'

De vrouw zei: 'Duizendmaal excuus!' en ze probeerde de afrastering nog beter dicht te maken. Maar een week later werd er gebeld, en daar stond de buurman, met een dode kip in zijn handen. 'Hier!' zei hij. 'Hier heb je je kip!'

Het huilen stond haar nader dan het lachen. Ze dacht: 'Wat moet ik doen?' En toen nam ze een besluit. Ze plukte de kip, pakte een grote pan en ging de kip braden. Het hele huis rook heerlijk. Toen de kinderen thuiskwamen, zeiden ze: 'Mmm, wat lekker!' Maar 'Nee, nee', zei ze, 'de kip is niet voor jullie.'

Toen de kip klaar was, deed ze die in een schaal, met heerlijk jus, en ze liep naar de buurman. Ze belde aan en hij deed open. 'Kijk eens, buurman, dit is omdat u zoveel last hebt gehad van mijn kippen. Mijn oprechte excuus.' De buurman was met stomheid geslagen, en hij veranderde als een blad van een boom. Voortaan was hij de beste buurman die er was.

Kijk, dat is het. 'Heb je vijanden lief.' Jezus wast de voeten, zelfs van Judas, die Jezus wil laten vermoorden. En jij? Wat doe jij? Dienende liefde, dat is de weg die Jezus Zelf gaat naar het kruis, voor ons, voor jou! Dienende liefde, dat is de rust zegen op. Eeuwige zegen.

Amen.

Reageren op de dienst? Bel of mail: René van Loon, 010-4426280, renevanloon@samaritaan.org

Afbeeldingen: <https://saltandgoldstore.com/collections/the-footwashing-series>